

۲۰۱۶/۰۳/۱۴

محمد صدیق راشد سلجوقی

بزرگداشت از قیام ۲۴ حوت هرات و شهدای سراسر افغانستان

(روز یکشنبه ۱۳ مارچ ۲۰۱۶ که مصادف است با سی و هفتمین سالگرد قیام مردم سلحشور هرات در برابر حکومت حزب دموکراتیک خلق محفلی در بزرگداشت از این قیام و شهادت بین بیست تا بیست و پنج هزار نفر درین قیام و شهدای گلگون کفن سر اسر افغانستان در شهر هیوارد ایالت کالفرنیتیا در حومه شهر سانفرانسسکو از طرف افغانهای مقین این دیار ترتیب گردیده بود که در آن عده‌ئی از دانشمندان و محققین در باره اهمیت این قیام و سایر قیام‌ها چه در گذشته‌های دور و چه بعد از کودتای کمونیستی به رهبری حزب دموکراتیک خلق و متعاقب آن تهاجم قوای اتحاد شوروی سابقه بر افغانستان روشنی انداختند. درین محفل استاد راشد سلجوقی یکی از علمای جید و مترجم تفسیر «در سایه‌های قرآن» نیز بیانیه ایراد و مفهوم جهاد را از نگاه قرآن و احادیث نبوی توضیح نمودند. متن این بیانیه تقدیم می‌گردد)

بسم الله الرحمن الرحيم و به نستعين

و صلی الله تعالی و سلم علی خیر خلقه محمد و علی آله و اصحابه اجمعین

غزلی از شاعر نامدار وطن محترم عبدالله آرزو در مورد رویداد ۲۴ حوت،

می‌خانه جهاد

پاران به چله خانه مستی سبو زدند چاک نهفته دل خود را رفو زدند
آروز عاشقانه شگفتند و با شکوه در خانقاه سجده و ایثار هو زدند
بهر نماز عشق و شهادت به یک صدا در شط خون نشسته و بانگ وضو زدند
مردان پُر صلابت مینای سبز عشق پا بر خرابه هوس و رنگ و بو زدند
پُر شور در کرانه محراب آسمان گلبانگ پُر صلابت «لا تقنطو» زدند

ما از سر زمینی صحبت می کنیم که تهداب آن به وسیله بانوی با غیرت، با تدبیر و نهایت وطن دوستی گذاشته شده و این همان شمیره است که برای دفاع از آزادی فردی و اجتماعی و برای جلوگیری از باج و خراج ستمکاران، اساس قلعه را گذاشت و به دور آن با نهایت تدبیر خندقی را به وجود آورد که اکنون در مرکز شهر هرات بنام «قلعه اختیارالدین» معروف است و در سلسله باز سازی های کشور، این قلعه بازسازی و تجدید اعمار شده است.

از شهری سخن می گوئیم که سیاح معروف جهان هزاران سال پیش، چشم دید خود را از هرات به این گونه یاد میکند: «مردم این شهر نهایت با تربیه، با تدبیر، مهمان دوست و نهایت خوش بر خورد اند».

از شهری یاد می کنیم که مردم آن از تمامیت ارضی، استقلال و آزادی خود در دوره های مختلفی که متجاوزان و ستمکاران بر آن هجوم آورده اند، مردانه و با شجاعت دفاع نموده اند و دل داده آزادی و آزادگی بوده اند، هستند و می باشند. شهری که پیش از آن که به آن تجاوزی صورت بگیرد، از سیاحان، بازدید کنندگان و کسانی که برای اعمار آن همکاری کرده اند، به کمال محبت استقبال نموده است.

وقتی بروز بزرگ ۲۴ حوت متوجه می شویم و باید آنرا به اساس رهنمود های قرآنی، یکی از ایام الله بشماریم که دران مردم محض برای بدست آوردن خوشنودی خدا، جان های پاکیزه شان را فدا کرده اند و دشمن را، با همه ساز و برگ جنگی آن، به ستوه آورده اند و به موقفی قرار دادند که اعتراف کند نمی تواند موقف دفاعی مردم افغانستان را سر سری به گیرد و داعیه برحق این مردم سلحشور و فدا کار را نا چیز پندارد.

درین جا متوجه اصل جهاد می شویم؛ ما همیشه از کلمه جهاد برداشتی داریم که با خشونت و سخت گیری هم روال است، ولی حقیقت این است که جهاد برای فراهم آوری زمینه رفاه و آسایش و امنیت بکار فته است. کلمه جهاد به معنی توانائی و کوشش است، وقتی به کلمه جهاد در آنکریم توجه می ورزیم، در آیات مکی به کلمه جهاد سه آیه مبارک توجه ما را به خود جلب می کند. نخست آن که در سوره لقمان که از سوره های مکی است در آیه (۱۵) آن آمده است: «و ان جاهداک علی ان تشرک با الله ما لیس لک به علم فلا تطعهما و عاشرهما فی الدنيا معروفاً».

ترجمه: «اگر پدر و مادرت ترا بر آن دارند که به خدا شریک بیاور، چیزی که به آن علم نداری، از ایشان پیروی منما، ولی در کار های زندگی دنیا با آنها معامله نیکو ورز»

در سوره عنکبوت که این سوره هم مکی است در آیه (۴۹) آن آمده است:

«والذین جاهدوا فینا لنهد ینهم سلبننا و ان الله مع المحسنین»

ترجمه: «و کسانی که در راه ما جهاد کردند واقعاً راه های خود را به ایشان می نمایانیم و واقعاً خدا با نیکو کاران است».

در سوره فرقان که آن هم مکی است در آیه (۵۲) آمده است:

«فلا تطع الکافرین و جاهدهم به جهداً کبیراً»

ترجمه: «از کافران پیروی مکن و با ایشان به رهنمائی قرآن جهاد کن، جهاد بزرگی»

می بینیم این آیه ها در مورد جهاد در مکه معظمه نازل شده و درین دوره مسلمانان نه تنها به قتال و جنگ با مشرکان و کافران مجاز نبودند، حتی برای حفاظت از موقف مسلمانان درین دوره که تعداد محدودی مسلمان شده بودند، اجازه انتقام گیری هم داده نشده بود.

می بینیم سمیه گرامی (رضی الله عنها) به حدی شکنجه شد که به شهادت رسید و نام او در صفحه روزگار، به حیث اولین شهید راه اسلام ثبت شد. می بینیم یاسر (رضی الله عنه) شوهر او زیر شکنجه ها و اعمال فشار کشته شد و به شهادت رسید. بلال این رباح به جرم مسلمان شدن زیر فشار طاقت فرسا قرار می گیرد. ابوبکر صدیق (رض) چنان مورد تهدید و زجر قرار می گیرد که بینی اش در روی مبارکش پخش می شود و ساعاتی به بیهوشی به سر می برد.

در همه این دوره به حکمتی که از جانب خدای مهربان بکار رفته بود، به انتقام گیری برای دفع اذیت دشمنان سنگدل و خشونت بار شان هم مجاز نبودند.

درین جا به دور نمای از جهاد می پردازیم. در تمام دوره مکه معظمه مسلمانان مجاز نبودند با مشرکان به مقاتله به پردازند حتی در آخرین و شدید ترین مرحله که تعدادی از سران شرک و کفر به عزم از بین بردن حضرت رسول صل الله علیه و سلم دور خانه شان را احاطه کردند و خداوند به تدبیر عالی و حکمت رسای خویش مکر شان را بی اثر ساخت و رسول بر گزیده خویش را از این تهلکه نجات داد.

باز می بینیم مسلمانان در دوره مدنی خویش بر مشرکان مکه در سر زمین مکه معظمه هجوم نبردند، بلکه باری در مقام « بدر » باری در مقام « اُحد » و باری در جنگ « احزاب » مشرکان از مکه بر مدینه منوره لشکر کشی کردند و مسلمانان را مورد هجوم قرار دادند و وقتی زمینه آن فراهم شد که مسلمانان، مکه معظمه و خانه کعبه را آزاد سازند، با چه روحیه عالی گذشت و با چه تواضع و وریه ای عفو کارانه به مکه معظمه داخل شدند و از همه آن ستمکاران در گذشته و همه را عفو کردند و بر علاوه آنچه از غنایم بدست مسلمانان از غزوه خنین آمده بود همه را به همان مردمی دادند که تا آن زمان بگونه پیا پی بر آنها هجوم می آوردند.

از همه این رویداد ها چنین بر داشت می شود که جهاد هر گز معنی خشونت و سر کشی را ندارد، بلکه کوششی است در راه حق و عدالت.

اگر به زندگی حضرت رسول صل الله علیه و سلم توجه ورزیم نیز این حقیقت متجلی می شود. حضرت رسول صلی الله علیه و سلم به حیث یک بشر به صورت طبیعی در خانواده پاک طینت و پاکیزه به دنیا آمدند. دوره کودکی خود را در سر زمین امن و آرامش بخش طایف گزراندند. کمی که بزرگتر شدند، به حیث یک نو جوان به چوپانی مشغول شدند تا نمونه ای باشند برای بشر که زندگی خود را از دسترنج خود فراهم کنند و بار شانه دیگران نباشند. وقتی به سن رشد رسیدند باز هم به تجارت مشغول شدند تا به جهان بشریت به فهمانند که هدف همانا بمیان آوردن رفاه و آسایش برای مردم است.

در سوره مبارک قریش می خوانیم: ترجمه: « قسم به علاقمندی قریش به سفر های زمستانی و تابستانی شان » این سوره در دوره آغاز بعثت حضرت رسول صلی الله علیه و سلم نازل شد و مسلمانان را توجه داد به اینکه از راه تجارت صادقانه وسایل رفاه را برای مردم فراهم کنند و در آخر این سوره یاد آوری شده که بین فراهم بودن رفاه و خورد و خوراک و بین امنیت تناسب مستقیم وجود دارد. اگر ساز و برگ زندگی برای مردم فراهم باشد، مورد خشونت واقع نمی شوند و از ترس و نا آرامی در امان می باشند و به این عبارت یاد آوری شده: «

باید خدای صاحب این خانه را به پرستید که مردم مکه را از مواد خوراکی بر خوردار ساخت و آن ها را از ایمنی و مصئونیت بهره ور گردانید تا بر ایشان ترسی و خوفی مستولی نگردد»

از مجموع این مباحث چنین در می یابیم که در اسلام استراتژی همانا رفاه و آسایش انسان است تا زندگی دنیوی و اخروی خود را به بهترین وجهی تامین کند و جهاد حالت تکتیکی است. اگر این موضوع را خواسته باشیم بهتر ترسیم کنیم، زندگی در مجموع به کاروانی می ماند که برای فراهم آوری وسایل مورد نیاز در حرکت است. اگر با این کاروان قطعۀ دفاعی نباشد احتمال آنست که دزدان و راه گیران جلو این کاروان را به گیرند، لذا ضرور است که این قطعۀ دفاعی همیشه آماده باشد تا اگر بر این کاروان هجومی صورت می گیرد با کمال فرزاندگی از آن دفاع کند و جهاد مردم ما در برابر تجاوز گران، در هر دورۀ از زمان، نمادی از این جهاد بر حق است.

خداوند متعال می فرماید « و برای دشمنان خویش آنچه را از نیرو از کمند اسپ ها در توان دارید آماده بسازید تا دشمنان خدا و دشمنان خود را به این وسیله بترسانید» (ترجمۀ آیه ای ۶۰ سوره انفال).

و نیز به همین معنی است این گفته ای حضرت رسول اکرم صلی الله علیه و سلم که می فرمایند: « الجهاد ما ض الی یوم القیامه». ترجمه: « جهاد تا روز قیامت جریان دارد»

درین لحظه برای تمام شهداء راه حق در تمام این دورۀ چهل ساله که بگونه ای پیاپی درین راه جان های شیرین خود را از دست داده اند دعای مغفرت و علو مقام می کنم.

والسلام علیکم و رحمة الله و بركاته